

Nurzen Amuran sordu CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer yanıtladı

27.08.2017

Nurzen Amuran: Bu hafta sizinle basını konuşacağız. CHP olarak düzenlediğiniz Adalet Kurultayı'nda Basın Özgürlüğü de önemli bir gündem maddesi olarak ele alınıyor. Ayrıntıları hakkında bilgi verir misiniz?

Utku Çakırözer: Türkiye'de hak, hukuk, adalet arayışımızın en önemli ayaklarından biri 'Medyada Adalet' meselesi. Çünkü Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun da her konuşmasında vurguladığı gibi özgür basın demokrasinin olmazsa olmazı. Demokrasilerimizin niteliğinin, kalitesinin göstergesi.

Bu yüzden biz de Türkiye'de hayatın her alanındaki hak, hukuk ve adalet arayışımızın en başına medyada adalet meselesini, basın özgürlüğünü, tutuklu gazetecileri, işsiz gazetecileri, kapatılan gazete ve TV'leri koyuyoruz.

4 günlük kurultayımız sırasında ele alınacak 8 ana başlıktan birini Basın Özgürlüğüne ayırdık. Kurultayın dördüncü ve son günü, 29 Ağustos'ta Genel Başkan Yardımcılarımız Bülent Tezcan ve Veli Ağbaba'nın organizasyonunda Medyada Adalet başlığı altında Türkiye'de basının karşı karşıya olduğu tüm meseleleri enine boyuna masaya yatıracağız. Çözüm yollarını tartışacağız.

Sabahtan medyanın sorunlarıyla ilgili 8 ayrı konuda çalıştaylar düzenleyeceğiz. Her birini bir milletvekili ya da Parti Meclisi üyemizin üstleneceği bu çalıştayların konu başlıkları şunlar:

- 1.RTÜK, TRT ve Devlet Yayımcılığı
- 2.İşsiz Gazeteciler
- 3.Yerel Medya ve internet
- 4.Yaygın Medya ve Tarafsızlık
- 5.Tutuklu Gazeteciler ve Kapatılan Yayın Kuruluşları
- 6.Gazetecilik ve Sendika
- 7.Medya Siyaset ilişkisi
- 8.Alternatif Medya

Her çalıştaya alanlarının en uzman, en deneyimli, en bilgili 5-10 ismi davet edildi. Çalıştay sonuçları Kurultay sonrasında bir rapor haline getirilerek kamuoyu ile paylaşılacak.

Bu çalıştayların bitmesinin ardından aynı gün öğleden sonra bir büyük panel düzenleniyor. Meslekte ve siyasette ağabeyimiz olan Oktay Ekşi'nin yöneteceği panele Cumhuriyet çizeri Musa Kart, Milli Gazete Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Kurdaş, Birgün Yazarı Doğan Tılıç ve Yeni Çağ Ankara Temsilcisi Ahmet Takan katılacak.

Yani bir tam gün boyunca 8 çalıştay ve bir büyük panelde alanının en iyileri olan yüzlerce isim basın özgürlüğünü, tutuklu gazetecileri, işsiz gazetecileri, kapatılan basın kuruluşlarını, gazetecilikte yaşanan krizleri konuşacak, bu sorunlara çözüm

yolları arayacağız.

'Medyada Adalet' bölümünde ortaya konacak onlarca çözüm önerilerinin, Türkiye'de basının yaşadığı sorunlara en ciddi, en akli başında ve en uygulanabilir yaklaşımlar olacağına inanıyoruz. .

CEZAEVLERİNDEKİ GAZETECİLERİN SAYISININ 160'LARA ULAŞMASI BİZİ DÜNYA BİRİNCİSİ YAPIYOR

Uzun yıllar basına emek veren bir gazeteci olarak ülkemizin basın ve ifade özgürlüğü açısından bugünkü durumu için genel bir değerlendirme yapar mısınız?

Maalesef umut verici değil. Cezaevlerindeki gazetecilerin sayısının 160'lara ulaşması bizi dünya birincisi yapıyor. Bu kadar gazeteci hapisteyken dünyaya ne darbeyle hesaplaşma anlatabiliriz, ne de terörle mücadele.

Fikirleri beğenmeyebilirsiniz, aykırı bulabilirsiniz ama şiddet içermediği sürece her tür görüş özgürce tartışılabilir. 2006 yılında bir değişiklik yaptık ceza yasamızda. Hatırlarsanız yine cezaevlerinde çok gazeteci vardı. Ne dendi? 309 ve 312. maddelerle ilgili. 'Cebir ve tehdit' içeren söylem suç kapsamında sayılıyordu. Mecliste iktidar ve muhalefet bir arada, yani AKP ve CHP birlikte bunu değiştirdik. Ne dedik? Sadece 'cebiri ve şiddet' içeren söylem suç sayılsın cezalandırılsın dedik.

Bunu neden söyledik? Şiddet içermeyen her tür söylem özgürce tartışılsın, insanlar düşündükleri, yazdıkları çizdikleri yüzünden hapse girmesin diye yaptık. Peki ama şimdi ne yaşıyoruz?

Murat Sabuncu attığı manşet yüzünden, Kadri Gürsel yazısında sübliminal mesaj verdi diye cezaevinde yatıyorlar. Aydın Engin yazısı nedeniyle yargılanıyor. Sözcü'den Gökmen Ulu haberi nedeniyle 3 aydır içeride. Bu haberlerde, yazılarda, manşetlerde şiddet ya da şiddete övgü var mı? Yok!

Mesela Ali Bulaç, Şahin Alpay birkaç köşe yazıları nedeniyle bir yıldır içerideler. Bu yazılarda şiddet var mı? Yok! Tam tersine demokrasi diyorlar, hukuk devleti diyorlar. Yanlış gördüklerini eleştiriyorlar.

Türkiye'yi bir an önce her tür düşüncenin—silahı, şiddeti teşvik etmediği sürece—özgürce ifade edildiği bir ülke haline sokmamız lazım. O parti gelir, bu parti gider, Cumhuriyetimizin, demokrasimizin, hukuk devletimizin kökünün daha da sağlamlaşması için bu şart. Kim gelirse gelsin eleştirel yazana, muhalif görüşlere saygı duyacak. Biz ancak ve ancak bunu becerabilirsek çocuklarımızın geleceğini garanti altına alırız. Yoksa fikirleri parmaklık arkasına koyarak bir karış dahi ilerleyemeyiz.

Kumpas davalarından bu yana gazetecilere yönelik davaları izleyen milletvekillerimizden birisiniz. İzlenimlerinizi anlatır mısınız?

Türkiye'de her dönem iktidar sahipleri (bazen sivil iktidar, bazen asker, bazen de güç peşinde koşan cemaatler) eleştirel bakışını, muhalif duruşunu beğenmedikleri gazetecileri, gazeteleri, yayın kuruluşlarını baskıyla, yasaklamayla hapisle yola getireceklerini zannetmişlerdir. Bu dönem de böyle.

En son Cumhuriyet Davası'nın duruşmalarını izledim. Açık ve net biçimde bu dava basın ve ifade özgürlüğümüzü, haber alma hak ve özgürlüğümüzü daha da kısıtlamayı; hükümete eleştirel, muhalif görüş ve düşüncelere gözdağı vermeyi amaçlayan bir dava.

İşin aslı düşündüklerini yazdıkları için, çizdikleri için, muhalif eleştirel görüşleri nedeniyle gazeteciler, aydınlar yargılanmamalı.

Bir başka genel ilke nedir? Yargılamaların tutuksuz yapılmasıdır. İstisnası tutukluluktur.

Peki biz Türkiye'de ne görüyoruz?

Hem insanlar şiddet içermeyen görüşlerini ifade ettikleri, yazdıkları için yargılanıyorlar. Hem de istisnasız hepsi tutuklanarak cezaevine konuyor.

Cumhuriyet davasında, Sözcü davasında ve tüm basın davalarında böyle kaygı verici bir uygulama var.

Haksız yere suçlanan bu insanlar aradaki yargı süreçlerinin tamamında özgürlüklerinden mahrum bırakılmakta. Yani 'Tutuksuz yargılama esastır' dense de maalesef daha soruşturma aşamasında tutukluluk başlamakta.

İddianame hazırlanana kadar aylarca içeride yatırırlar gazetecileri. Daha sonra da içi boş iddianamelerle yine aylarca bu kişileri özgürlüklerinden mahrum bırakıyorlar. Ne zamana kadar? Aylar sonra duruşmaya çıkana kadar. Sonrasında da devam ediyor.

İşte Oda TV davasını hatırlayın böyle oldu. Aylarca önce iddianame bekledi meslektaşlarımız, sonra da hakim karşısına çıkmayı. Ama bu süreleri demir parmaklık arkasında özgürlüklerinden mahrum geçirmek zorunda bırakıldılar.

Ergenekon'da böyle oldu. Can ve Erdem davasında böyle oldu. Şimdi de Cumhuriyet Davasında, Sözcü Davasında (Gökmen ve Mediha), BirGün Davasında (Mahir) aynı oluyor. Benzer biçimde Ali Bulaç, Şahin Alpay, Ahmet Turan Alkan, Murat Aksoy, Atilla Taş gibi isimler sadece yazdıkları yazılar, ifade ettikleri görüşler nedeniyle bir yıldır hapisteler. Eşlerinden çocuklarından sevdiklerinden mahrumlar.

Bizim konumuz gazeteciler diye onlardan bahsediyoruz ama Balyoz'da, Ergenekon'da Askeri Casusluk Davasında ve benzer kumpas davalarında birçok yurtsever aydınlarımız ve askerlerimizin ayları yılları böyle çalındı. Ölenler oldu. Kalıcı sağlık kayıpları yaşayanlar oldu. Sonra da 'Pardon, kumpasmış' dendi. İnsanlarımıza bu çektirdiklerimiz yazıktır.

Yine kumpas davalarından bu yana tutuklu gazetecileri cezaevlerinde ziyaret etmeyi ihmal etmediniz. İçerideki durumları dün nasıldı bugün nasıl?

Ben ilk ziyaretimi Cumhuriyet'in Ankara Temsilcisi olduktan sonra Silivri'ye yaptım. Önceki temsilcimiz olan aynı zamanda beni bu mesleğe başlatan isim olan Mustafa Balbay'ı ziyaret ettim.

Zaman içinde özellikle de milletvekilliğim sonrasında birçok davada yargılanan meslektaşlarımızı, yazarları, akademisyenleri, askerleri ziyaret etmeye gayret gösterdim. Bugün dönüp geriye baktığımda cezaevi ziyaretlerimde şunlar dikkat çekici:

Tutuklama kararı giderek daha da kolaylaşıyor. Neredeyse tutuksuz yargılama yok.

Hem birinci derece mahkemelerde, hem de yüksek mahkemelerde örneğin Anayasa Mahkemesi'nde hâkimler BM, AİHS gibi uluslararası sözleşmelere uyum konusunu önceden daha fazla önemserlerdi. Birçok gazetecinin özgürlüğüne kavuşmasını sağlayan bu hassasiyet maalesef artık neredeyse kayboldu. Hakimler artık savcı istemeden tahliye kararı vermeye korkuyor. Korkmakta haklı da. Çünkü vicdaniyla başbaşa kalarak tahliye kararı veren hakimler meslekten ihraç ediliyor. Hatırlarsanız biz bunun çok benzerini Ergenekon ve Balyoz süreçlerinde gördük. O zaman da tutuklama kararı vermek istemeyen ya da tahliye kararı veren hakimler FETÖ'nün hedefindeydi.

Eskiden DGM'ler, özel yetkili mahkemeler özgürlük gaspı yapardı. Şimdi ise 'özgürlük yargıçları' diye getirilen sulh ceza yargıçları sürekli tutukluluk kararı veriyor. Hiçbir itiraza da olumlu yanıt verdikleri görülüş değil.

Anayasa Mahkemesi geçmişte tutuklu gazeteciler ve tutuklu milletvekilleriyle ilgili verdiği kararların artık arkasında durmuyor. Oysa çok uzak olmayan bir dönemde Avrupa'da örnek gösterilen hak arama makamıydı Anayasa Mahkememiz.

Cezaevlerindeki gazeteci sayısı hiçbir dönemde olmadığı kadar arttı. Türkiye bu konuda dünya birinciliği unvanına ulaştı.

Cezaevi koşulları son derece ağırlaştı. Mesela Sözcü'den Gökmen Ulu ailesine mektup yazamıyor. Cumhuriyet, BirGün yazarları gazetelerine yazı gönderemiyor. Dışarıdan mektup alamıyorlar.

Oysa hatırlıyorum Mustafa Balbay, Doğu Perinçek, Tuncay Özkan ve diğerleri yazılarını gönderebiliyorlardı. Dışarıdan

mektup alabiliyorlardı. Avukatlar ile sınırsız görüşebiliyorlardı. Yerli yabancı basın heyetleri gelip gidebiliyorlardı. Mustafa Balbay'ı cezaevinde Sosyalist Enternasyonal heyeti ile ziyaret ettiğimizi hatırlıyorum.

Can Dündar ve Erdem Gül için de benzer durum geçerliydi. Onlar için, sadece yabancıların ve meslek örgütlerinin ziyaretleri engelleniyordu. Şimdi ise gazeteciler cezaevinde birçok temel haklarından mahrum bırakılıyorlar.

Gazetecilerin avukatlarıyla görüşmelerine kısıtlılık getirildi. Haftada bir saat ve hem kamera hem de infaz koruma memuru eşliğinde görüşebiliyorlar. Eşlerle görüşe kısıtlama getirildi

Balbay'ların, Tuncay'ların döneminde ve sonra Can ve Erdem'in döneminde tutuklu gazetecinin ailesi dışında üç yakını ile görüşme hakkı vardı. Şimdi bu hak da ellerinden alındı. Büyük bir yalnızlaştırma hakim.

TEK TİP KIYAFET KARARI ADİL YARGILAMA İLKELERİNE GÖLGE DÜŞÜRECEKTİR

Cezaevlerinde tek tip kıyafet uygulamasına geçilmesi gündemde. Tutuklu gazetecilerin bu konuda rahatsız olduklarını duyuyoruz...

Geçen hafta Silivri Cezaevinde 5'i Cumhuriyet'ten 12 meslektaşımı ziyaret ettim. Hepsi bu tek tip kıyafetten son derece rahatsız, huzursuz.

Suçlu ispat edilene kadar herkes suçsuzdur, masuniyet karinesinden yararlandırılmalıdır. Ama şimdi suçluluğu ispat edilmemiş bu insanlara tek tip üniforma giydirerek suçluymuş gibi göstermek yargısız infaz demektir. Çok büyük haksızlıktır.

Bunun yaratacağı travma ve olumsuz psikolojinin doğuracağı sonuçları ülkemizi yönetenlerin, karar vericilerin çok iyi düşünmesinde fayda var. Görüşüğüm tüm gazeteciler istisnasız bu konudan rahatsızlar. Böyle bir karar çıkarsa duruşmaya gitmemeyi, kendilerini savunmamayı bile düşünüyorlar. Tek tip kıyafet kararı savunma hakkının kutsallığına ve adil yargılama ilkelerine gölge düşürecektir.

Bu üniformaya gösterecekleri haklı tepki nedeniyle zaten haksız yere içeride yatmakta olan gazetecilerin gereksiz yere daha fazla tutuklu kalmaları gibi bir sonuç doğmasından da çok kaygı duyuyorum.

İsmi vermeyeyim tanınmış bir gazeteci meslektaşımız şimdiden yazılı savunma hazırlamaya başlamış durumda. Çünkü tek tip elbise çıktığında duruşmaya gitmeme kararını vermiş durumda.

Zaten haksız hukuksuz yere aylarca içeride yatırdığınız bu insanların suçsuzluklarını ispat etme yönündeki çabasını bu şekilde ellerinden alırsanız bundan kimseye fayda gelmez.

Mesela FETÖ ile uzaktan yakından alakası olmamasına karşın FETÖcülükle suçlanan Birgün'den Mahir Kanaat Silivri'deki görüşmemizde "12 Eylül davalarında yargılanan abilerimiz tek tipi nasıl soyunarak protesto ettiyse biz de aynısını yapmaya kararlıyız" diyor.

Mahkeme önünde soyunan gazeteciler görüntüsü kime ne kazandırır? Tam tersine hepimize, tüm Türkiye'ye kaybettirir. Dünya üzerinde Türkiye için bir kötü algı daha yaratır.

Bağımsız yargı, adil yargılama diye haykırdığımız şu dönemde bu insanların savunmalarını yapamaz hale gelmesinin ülkemizi içine düşüreceği durumu hepimiz çok iyi değerlendirmeliyiz. Ama özellikle de hükümet etme erkini elinde bulunduranların iki kez düşünmesinde fayda var.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN BAĞIMSIZ YARGININ KORUMASI ALTINDA OLMASI GEREKİR

Basına baskı ve tutuklu gazeteciler ayıbının sorumluluğu kime ait? Demokrasilerde böyle bir durumdan çıkış nasıl olacak?

AKP hükümetinin Cumhurbaşkanı'nın basın özgürlüğüne bakışı biliniyor. Onlara göre içeridekiler gazeteci değil terörist.

OdaTv yargılamalarında da Ahmet Şık'ın basılmamış kitabına ve içindeki diğer gazetecilere yönelik benzer değerlendirmeleri olmuştu. Ne oldu? Geç de olsa Türk yargısı bu görüşlere itibar etmedi.

AİHM ise yargılamanın başından sonuna kadar hak ihlalleri sonucuna vardı.

Burada önemli olan yargının tutumu. Yargı gerçekten bağımsız olursa ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü konularında uluslararası sözleşmeler anayasa ve yasalarımızda sağlanan güvenceler korunur. Bu tür temelsiz soruşturmalar, tutuklama talepleri kolaylıkla reddedilir.

Ama sorun yargıda. Bir ara umut vericiydi. Özellikle Anayasa Mahkemesinin kararları Avrupa'ya örnekti. Birinci derece mahkemelerde de hukuk devletine yakışır kararlar çıkmaktaydı

Ama giderek artan otoriterleşme yargıyı da iyice baskısı altına almış durumda.

Tüm özgürlüklerde olduğu gibi basın özgürlüğü ve ifade özgürlüğü bağımsız yargının koruması altında olması gerekir. Cumhuriyet iddianamesine bakan tarafsız ve bağımsız bir yargıcın, Kadri Gürsel'in yazdığı bir köşe yazısının bir paragrafı nedeniyle 10 aydır ailesinden, özgürlüğünden mahrum bırakılmasına izin vermemesi gerekir.

Ya da Gökmen Ulu'nun herkesin yazabileceği bir haber nedeniyle daha iddianamesi bile ortada yokken 4 aydır tutuklu olmasına dur demeleri lazım. Yarın bu kararlar AİHM'den döndüğünde ortaya çıkan utancın hesabını kim verecek?

Şunu söylemeye çalışıyorum, siyasi iktidarlar her dönem az ya da çok özgürlüklere baskı, sınır yasak getirmek isterler. O ülkenin demokrasi ve hukuk devleti olup olmadığının göstergesi, kuvvetler ayrılığı ilkesinin işleyip işlemediğidir. Eğer yargı kurumu, yürütmenin her türlü baskı ve zorlamasına karşı gerçekten bağımsız durabiliyorsa işte o zaman demokrasinin işleyip işlemediği sorgulanamaz.

Türkiye'de yaşanmakta olan bu baskıcı yasaçtı düzenden çıkış da bağımsız yargıdan geçmektedir. Yargı organları tek bir kişinin istek ve taleplerinden bağımsız hareket etmeden, gerçek anlamda demokrasinin işlemesi zor gözükmekte.

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ BİR DEMOKRASİNİN NİTELİĞİNİ BELİRLEYEN EN ÖNEMLİ ÖLÇÜTLERDEN BİRİ

Bu çerçevede Amerika'da Başkan Trump'un basınla ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Trump'la basın arasında orada da gerilim var. Türkiye ile benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

Orada da siyaset medya ilişkisi son derece sıkıntılı. Nitekim ülkesinin uluslararası indekslerdeki sırasını aşağı indirdi. Şöyle de bir durum ortaya çıkıyor. Sadece otoriter rejimlerde ve diktatörlüklerde değil demokrasilerde de halkın bilgilensinden hazetmeyen ve basını baskı altında tutan bir anlayış canlanıyor. Bu da sadece o ülkeler için değil tüm dünyada demokrasi ve hukuk devletinin akıbeti açısından kaygı verici. Bakın Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün son raporunda bu konuya geniş yer ayrılıyor. Bir zamanlar garanti gibi görülen 'basın özgürlüğünün' artık gelişmiş demokrasilerde bile kırılğan hale gelmekte olduğu vurgulanıyor. Oysa basın özgürlüğü bir demokrasinin niteliğini, performansını belirleyen en önemli ölçütlerden biridir.

Kıyaslamaya gelince, iki konu önemli:

Öncelikle orada Trump'a sert muhalefet yapıyor diye kimse tutuklanmış ya da adli soruşturmaya maruz kalmış değil. Ama bizim ülkemizde Kadri Gürsel, Erdoğan ile ilgili yazısı nedeniyle aylardır hapiste.

İkinci olarak bizde eksikliğini her geçen gün daha fazla hissettiğimiz kuvvetler ayrılığı orada tam anlamıyla işliyor. Trump'ın birçok anti demokratik hamlesi ya yasama organı Senato ve Temsilciler Meclisi tarafından ya da yargı tarafından engelleniyor.

Kuvvetler ayrılığı işte bunun için gerekli. 16 Nisan referandumunda yasama, yürütme ve yargının tek bir kişide toplanmasına bu yüzden karşı çıktık.

Nasıl bir yasal düzenlemeyle gazeteci görevinden ötürü koruma altına alınabilir?

Türkiye’de bence gazetecilere yönelik yasal, anayasal mevzuatta çok büyük bir sorun olduğu kanaatinde değilim. Sorun yasaların yargı tarafından yorumlanmasında. Öncelikle anayasamız ne diyor? ‘Taraflı olduğumuz uluslararası anlaşmalar her tür mevzuatımızın üstündedir’ diyor. Nedir bunlar? Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM İnsan Hakları Bildirgesi ve ilgili Sözleşmeleri. AİHS’nin uygulanmasını takip eden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi var. Biz buna tarafız. Bu mahkemenin basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü konusunda sadece Türkiye ile ilgili değil üye tüm ülkelerdeki hak ihlalleriyle ilgili aldığı kararlar bizim için de örnek olmak durumunda.

Bu kararlar doğrultusunda önüne bir gazeteci soruşturması gelen hakimin ne yapacağı belli. Şiddet, terör içermiyor ise ne kadar aykırı ne kadar muhalif olursa olsun düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmeli. Hakaret davalarında bile AİHM geniş yorumla, siyasetçilerin eleştirilere karşı hoşgörü çitasının çok daha yüksek olduğunu belirlemiş durumda.

Cumhuriyet, Sözcü gibi gazetelere yönelik baskılar ve çok sayıda gazetecinin tutuklanması iktidar milletvekillerini rahatsız etmiyor mu? AKP’lilerin de kendi aralarında bir eleştiri konusu haline gelmiyor mu bu durum?

Bence AKP içinde de basına yönelik bu baskıcı tutumdan rahatsız olan siyasetçiler var. Çünkü içerideki gazetecilerin bazılarını onlar da yakından tanıyorlar. Onların terörist ya da darbeci olmadığını onlar da biliyorlar.

Geçmişte AKP’ye yönelik kapatma davası sırasında, şu anda tutuklu bulunan bu gazeteciler yazıları ve yorumlarıyla AKP’nin yanında yer aldılar. Bazıları daha AKP yokken askeri darbelerle direnen isimlerdi. Keşke o günleri bilen ve iyi hatırlayan AKP’liler şimdi aylardır tutuklu olan bu gazeteciler hakkındaki gerçek düşüncelerini, onların tutukluluklarından duydukları rahatsızlığı partilerinin yönetim kadrosuyla samimi biçimde paylaşabilseler.

Eğer onlar bu özeleştiriye kararlılıkla yapabilse inanın karşı karşıya olduğumuz bu büyük demokrasi sorununun aşılması daha kolay olur. İktidar bloku içindeki bu derin suskunluk maalesef haksız tutuklulukları kabullenme ve bu sürece meşruiyet sağlama gibi büyük bir vebali de beraberinde getiriyor

Demokrasimizi gerçekten korumak, geliştirmek istiyorsak eleştirel görüşlere sadece hoşgörü göstermek yetmez. Onların rahatça ifade edileceği özgürlük ortamını ve bunun hukuki güvencesini birlikte yaratmamız lazım.

Bunu yaparken de hem bu dönem hem de geçtiğimiz dönemlerde sıkça gördüğümüz biçimde, “Benim için iyi yazan muteberdir” anlayışından süratle uzaklaşmamız lazım.

MUHALİF KESİMLER DEĞİL TÜM ÜLKE ETKİLENİR

Basında baskılar nedeniyle otosansür başlamışsa bu ne gibi sonuçlar doğurur?

Türkiye’de basına yönelik baskılar, yasaklamalar, tutuklamalar nedeniyle çalışabilen gazeteciler ve basın kuruluşlarında otosansür uygulandığı bilinen bir gerçek. Türkiye’de basın özgürlüğü konusunda yayınlanan tüm uluslararası raporlarda da yıllardır bu konu hep işleniyor.

Basında korku, otosansür yerleşmişse bundan sadece muhalif kesimler değil tüm ülke etkilenir. Sadece yurttaşlar haber alma haklarından mahrum kalmış olmaz. Ülkeyi yönetenler de nasıl yönettiklerinin, performanslarının gerçek ve objektif bir değerlendirmesini bilemez, duyamaz. Bir siyasi iktidar için en kötü şey eleştirisiz kalmaktır.

Basın ayna görevi görür. Siz iyiyse iyi gösterir. Eğriyse eğri. Siz aynaya kızıp parçalarsanız artık görüntünüzün ne kadar iyi ne kadar eğri olduğunu hiçbir zaman bilemezsiniz.

Ülkeyi iyi, demokratik ve halkın istekleri doğrultusunda yönettiği iddiasındaki yönetimler ve yöneticiler için bunu objektif biçimde değerlendiren bir basın çok değerlidir. Basını susturmak, sindirmek, korkutmak demokratik olma iddiasındaki hükümetler ve yönetimler için ayağa sıkılan kurşundan farksızdır.

Basın meslek örgütleri de bu baskılı ortamdan etkilendi değil mi?

Basına yapılan baskıların, yasaklamaların bu noktaya varabilmesinde gazetecilerin mesleki dayanışmasındaki zayıflık da etkili. Bir Fransa, bir Yunanistan ya da İspanya'dakine benzer güçlü sendikal gelenek yok maalesef. 12 Eylül sonrasının sendika düşmanı iklimi basında sendikalaşmayı da yakından etkiledi. Üye sayıları geriledi, yok noktasına getirildi. TRT AA gibi kamu kurumlarındaki meslektaşlarımız 'muhalafet ediliyor' korkusuyla, etkisiz hükümet yandaşı sendikalara geçirdi.

Meslek örgütü dediğinizde bir parçalanmışlık hakim. Meslek etik ilkeleri anlamında denetleme çalışmıyor.

Mesleğimizde son yıllarda en etkili dayanışma tutuklu gazeteciler için gösterildi ve gösterilmeye çalışılıyor. OdaTV davasında tutuklu Ahmet Şık ve Nedim Şener için başlatılan 'Ahmet ve Nedim'in Gazeteci Dostları (ANGA)' dayanışması ses getirmişti. Can ve Erdem için Silivri önünde rahmetli Mete Akyol tarafından başlatılan 'Demokrasi Nöbetleri' ve son olarak Cumhuriyet davasında tutuklu avukatlar için meslektaşları tarafından Şişli'deki Şehit Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz Adliyesi önünde başlatılan Adalet Nöbetleri...

Bugün de düşünceleri nedeniyle aylardır tutuklu gazetecilerin özgürlüklerine kavuşması için başını meslek örgütlerimizin çekeceği güçlü dayanışma hareketlerine ihtiyaç var.

Medyanın tek sesliliği karşısında, özgür ve bağımsız gazeteciliğin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Tüm bu alanda çalışan uzmanların söylediği gibi basın ve de medya endüstrisi bir kriz içinde. Ve bu yeni de değil. Uzun bir süredir bunu konuşuyoruz. Reklam gelirlerinde ve tirajda düşüş var. Ücretsiz olan online yayıncılıkla, yeni iletişim teknolojileriyle rekabet güçleşiyor. Ama tek neden bu değil. Artan ticarileşme ve medya endüstrisinin gazetecilik değerlerinden uzaklaşarak ekonomik kaygılarla kurumların yönetilmesi tüm dünyada iyi gazeteciliğin önündeki en büyük sorunlardan bir tanesi olarak tarif ediliyor.

Türkiye'de de benzer süreçleri yaşamıyor muyuz? İktidara yakın medya kuruluşlarının yine iktidara yakın iş adamları arasında toplu olarak el değiştirmesine şahit olmuyor muyuz?

Bu el değiştirmeler gazetecilikte yaşadığımız krizin de en önemli kaynaklarından biri. Gazetelerin artık bütçe ayırmadığı ya da son derece sınırlı ayırdığı araştırmacı, sorgulayıcı gazeteciliği yaşatmak için dünyada çeşitli modeller deniyor. Bu aynı zamanda araştırmacı gazeteciliğin, nitelikli gazeteciliğin yaşaması için de gerekli. Türkiye'de önemli ve gündem yaratan mecralar var. İşte Oda Tv. İşte T24, Bianet.

Ama araştırmacı, sorgulayıcı gazetecilik ciddi yatırım gerektiriyor. ABD'de bir süredir bu mesele tartışılıyor. Büyük ve etkili gazeteler birbiri ardına iflas etti. İflas etmeyenler de araştırmacı gazetecilik birimlerini kapattı. Gazetecileri işten çıkardı.

Orada tartışılan bazı modeller var. Üniversite merkezli modeller var. Vakıf destekli gazetecilik modelleri var. Yurttaş destekli bağımsız gazetecilik modelleri var. Karma modeller var. Dijital yaşam geliştikçe, bu tür yeni gazetecilik model arayışlarının devam etmesi kaçınılmaz.

Doyurucu aydınlatıcı açıklamalarınız için teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.

Nurzen Amuran

Odatv.com

Nurzen Amuran

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Bağış'ın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşağı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

